

bistveno popravljati, kakor tudi nova ne zidati, ne da bi se na primeren način ne vzela v poštev naprava manjkajočih, potem uravnava in širjava že obstoječih uličnih zvez. Pri poslopih, kateri obstanek ovira doseči zakonito cestno širino, kakor tudi izvršitev določenega mestnega regulacijskega črteža, zatorej ni dopuščena delovita nova stavba, ampak samo nova stavba v odobreni stavbinski črti proti povračilu zemljišča, ki se odstopi. V ta namen je obstoječa poslopja in zemljišča dejati pod stavbinsko prepoved. Nasproti se pa pri takih že obstoječih poslopih ne sme odrekati izvrševanje popravil v varstvo njih ohranitve. Stavbinska prepoved izgubi svojo moč s spremembo legopisnega črteža na dotičnem stavišču ali po preteku časa, če občina treh let, računjenih od dneva vročitve stavbinske prepovedi, ne uporabi pridržka regulacije stavbinske črte na stavišču.

Dovolilo za zidanje novih stanovanj je v obče odreči tam, kjer stavišču preté velika nevarnost vode (to določilo je zlasti važno z ozirom na ljubljansko barje), usadi, kameniti plazovi ali druge nevarnosti, ali kjer samotna lega, ozirom na nevarnost proti ognju, na zdravstvo in druge javne stvari zoper to obujajo utemeljene pomisleke. Okolica pokopališč se ne sme zazidati in v mestnem regulacijskem in razširjavnem črtežu je določiti stavbinsko mejo.

Vsaka hiša mora biti narejena tako, da se lahko pride izpod podstrešja in iz vseh stanovanj po ognja varnih stopnicah do hišnega vhoda, ozima pod milo nebo in v klet. Lesene stopnice narejati ni dopuščeno; isto tako je prepovedana tudi naprava strešnih sob. Prolazni dimniki morajo imeti v svetlem namanj 0,45 m v kvadratu. Pri večji višini jih je v zgornjem delu z železnimi obroči zvezati ter jih z vezmi pritrditi na strešne lemeze.

Vsaka hiša mora imeti svoje glavne in požarne zidove, biti sama za se celotna ter takšna, da more sama za se obstati. V vsakem nadstropju mora imeti obilo vezi v glavnih, srednjih in pročelnih zidovih in za vsak stebrič mej okni. Vezi je napraviti, kjer dolžina to pripušča tako, da gredo zdržema skozi zid. Praviloma je uporabljati potezne vezi. Mešano zidovje dovoljeno je le v kleti in v fundamentu; uporablanje nabranega kamena je brezpogojno prepovedano.

Plinovodne cevi morajo biti do višine cestnih svetilnic vzdane in cevi za notranjo razsvetljavo hiše ne smejo biti nikoli proste ali z lesom v dotiki. Ravno tako plinove cevi ne smejo biti napeljane pod tlemi stanovanj. Stranišča proti cesti narejati ni dopuščeno.

Obrtnijske raznoterosti.

Shodi proti obrtni vladni predlogi. Na Dunaju so bili mnogi shodi malih obrtnikov in delavcev, ki so se vsi izrekli proti vladni obrtni predlogi. Obrtniki niso zadovoljni, ker se z vladno predlogo ne omeji svoboda velicnih podjetnikov, delavecem pa ne ugaja, da bi smel gospodar pridržati plačo za 14 dni kot varščino, da delavec ne izstopi brez postavne odpovedi iz dela. Ta določba je namreč naperjena proti štraj-

kom. — Tudi koroški obrtniki so že napovedali shod o tej zadevi.

Češkonemški obrtniki so imeli v Hebu shod in se mej drugim posvetovali o obrtni reformi, izrekli so se za to, da bi se pri volilni reformi osnovala posebna kurija obrtnikov.



Upornost trt proti trtni uši.

Skušnje so pokazale, da se tiste trte, ki so se lepo razvile in imajo tudi močne korenine veliko bolje upirajo trtni uši, kakor pa slabo razvite trte v slabi zemlji. V ugodni zemlji in pri pravem ravnanju in gnojenju se še evropske trte dolgo kaj uspešno upirajo tej škodljivki. V neugodni zemlji in pri zanemarjenju se pa trtna uš loti tudi ameriških trt. Popolnoma zanesljive trte proti trtni uši menda ni na svetu. Posebno tiste ameriške trte, na katerih se pridelava užitno vino, ne da bi jih bilo treba cepiti, niso tako uporne, kakor so mnogi mislili.

Ker se pa ameriške trte sade največ le zaradi tega, ker so uporne proti trtni uši, je pa treba gledati, da to dobro lastnost tudi ohranijo. Čim boljše ugajajo tla za kako trtno vrsto, tem bujnejše se razvije in tem močnejše korenine naredi. Tako dobro razviti trti uš nič ne škoduje in se tudi v obilnem številu ne naseli pri njenih koreninah. Ugajajo jej le slabo rastoče trte. Če zemlja trti ne ugaja in po vrhu tega še kako ovira njeno rast, se tudi korenina slabo razvije in posledica temu je, da trtna uš tako trto kmalu ugonobi. Večkrat se pri neugodnih okoliščinah ameriška trta ne pokaže nič upornejša kot naša domača. Če pa za trto izberemo jej ugodno zemljo in jej pustimo, da se njeni deli dobro razvijo, postane celo trta take vrste, ki ne slove posebno zaradi svoje upornosti, tako trdna, da jej trtna uš prav nič ne škoduje. Treba je pa trto gojiti v veliki obliki in dati koreninam prostora, da se močno razvijo. Vini-fera navadno ni uporna proti trtni uši, a če se pa dobro zraste, se je pokazalo, da je ostala zdrava v vinogradu, ko je krog in okrog že trtna uš vse uničila. Trti manjše oblike te vrste trtna uš jako hitro ugonobi.

Vinogradar, ki zasaja ameriško trto, mora gledati, da ohrani kolikor je moč njih upornost. Seveda kolikor se tiče ugodnosti zemlje, v tem oziru se da malo storiti. Mali posestnik nima toliko zemlje, da bi izbiral, kje bode napravil vinograd. V njegovi moči je pa drugo vzgajanje trt in njih obrezovanje. On se lahko odloči za obliko, katero bode jim dajal.

Skušnje so tudi pokazale, da upornost trt mnogo povekšuje, ako se jim gnoji z žaganjem ali pa obrabljenim strojnim čreslom. Koliko žaganja in tacega čresla se pogubi, ki bi se dalo ugodno porabiti v vinogradih.

Upornejše nego neposredno rodeče so pa tiste ameriške trte, ki se morejo cepiti. Ker se od tacih trt prideluje tudi boljše vino, se priporoča vinogradarjem, da naj take trte sade, če je jim mogoče. Pa tudi pri teh je treba nekoliko gledati na obliko, ako nečemo, da svojo